

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«ПРИКЛАДНА ЛОГІКА»

кафедра філософії права та юридичної логіки

Статус дисципліни: обов'язкова

Рівень вищої освіти: другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти: магістр

Галузь знань: 28 «Публічне управління та адміністрування»

Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»

Освітньо-професійна програма: «Публічне управління та адміністрування»

Форми здобуття вищої освіти: заочна

Мова навчання: українська мова

Форма підсумкового контролю: залік

Кравець Віталій Михайлович

Посада: завідувач кафедри

Вчений ступінь: кандидат юридичних наук, доцент

Тел.: 098-477-74-77

E-mail: vm79@ukr.net

Робоче місце: пл. Солом'янська, 1, каб. 818

Профайл викладача:

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=6rZYRsMAAAAJ&hl=uk>

Бандура Олег Олександрович

Посада: професор кафедри

Вчений ступінь: доктор філософських наук, професор

Тел.: 050-380-81-02

E-mail: : leno11942@gmail.com

Робоче місце: пл. Солом'янська, 1, каб. 811

Профайл викладача:

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=TF-94usAAAAJ&hl=uk>

Гвоздік Олег Іванович

Посада: професор кафедри

Вчений ступінь: доктор філософських наук, професор

Тел.: 066-289-03-68

E-mail: 2015moloko@gmail.com

Робоче місце: пл. Солом'янська, 1, каб. 811

Профайл викладача:

Михайленко Роман Володимирович

Посада: доцент кафедри

Вчений ступінь: кандидат філософських наук, доцент

Тел.: 063-265-31-93

Е-mail: 6726@ukr.net

Робоче місце: пл. Солом'янська, 1, каб. 819

Профайл викладача:

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=LRIP3fcAAAAJ&hl=uk>

Консультації очні: з 14.00 до 16.30 відповідно до графіка чергувань науково-педагогічних працівників кафедри.

Online-консультації: електронною поштою, месенджерів і платформи Zoom,

Пн-пт з 9:00 до 16:00

Сторінка дистанційного курсу

Стислий опис навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Прикладна логіка» є ознайомлення магістрантів із застосуванням сучасних логічних знань та методів у конкретних галузях науки і практичної діяльності, зокрема у юридичній теорії та практиці; розвиток правового, логічного, критично-орієнтованого мислення як елементу професійної та методологічної культури фахівця.

Основні завдання вивчення дисципліни «Прикладна логіка» полягають у тому, щоб навчити магістрантів: ефективно застосувати методологічний інструментарій логіки при аналізі соціально-правових явищ, конструювати коректну аргументацію; критично аналізувати юридичну термінологію та дефініції; обґрунтовано витлумачувати правові документи; розпізнавати логічні помилки в міркуваннях, прийоми маніпулювання з боку співрозмовника і протистояти їм; застосовувати логічні методи у процесі адміністративно-управлінської діяльності, а також у науково-дослідницькій роботі.

Тривалість – 1 кредит, загальна кількість годин – 30; аудиторних годин – 8, самостійної роботи – 22.

Форми та методи навчання інституційна (заочна); частково-пошукові, проблемні; активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», синектики, Сократів діалог, ПОПів-формула, дискусія, аналіз, синтез думок), метод ситуацій (ситуація-вправа, ситуація-оцінка, ситуація-проблема, ситуація-ілюстрація), формалізація, логічне моделювання.

Система поточного контролю: усне опитування (бліц-опитування, фронтальне опитування); робота за індивідуальними завданнями; тестування; реферативне повідомлення; поняттєвий диктант; захист проєктів (презентацій); поняттєве вправління; групові завдання, що передбачають розв'язання або підготовку проблемних ситуацій.

Система підсумкового контролю – проводиться у формі заліку та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою цієї навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені навчальним планом. Здобувач вищої освіти вважається допущеним до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни, якщо він виконав усі види робіт, передбачених навчальним планом на семестр для цієї дисципліни.

Пререквізити: філософія управління.

Постреквізити: сучасні методології науково-управлінських досліджень, електронне врядування та електронна демократія, правове регулювання економічної системи України, комунікативна діяльність в публічному управлінні.

Перелік компетентностей відповідно до освітньої програми

За результатами опанування навчальної дисципліни «Прикладна логіка» здобувачі набувають інтегральну, загальні та фахові компетентності.

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 04. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.

ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 03. Здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів.

ФК 09. Здатність здійснювати наукову та дослідницьку діяльність у сфері публічного управління та адміністрування.

ФК 10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

Програмні результати навчання:

ПРН 01. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основи та технологій прийняття управлінських рішень.

ПРН 02. Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення.

ПРН 08. Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію.

ПРН 12. Планувати і здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері публічного управління та адміністрування, включаючи аналіз проблематики, постановку цілей і завдань, вибір та використання теоретичних і емпіричних методів дослідження, аналіз його результатів, формулювання обґрунтованих висновків.

ДПРН 14. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі теми
Тема 1. Прикладна логіка як методологічна	Семінарське заняття (2 год.) План: 1. Прикладна логіка як галузь наукового знання.	Готуючись до семінарського заняття необхідно:

<p>основа юридичної науки та практики</p>	<p>2.Логічний аспект організації діяльності у правовій сфері.</p> <p>Тези до обговорення:</p> <p>Постійне зростання спектру проблем, вирішення яких потребує спеціальних досліджень у галузі відносно самостійної наукової дисципліни, пов'язаної з вивченням актуальної та потенційної взаємодії логіки та юриспруденції, зумовлює значущість прикладної юридичної логіки. Її головною метою є розробка шляхів та методів ефективного використання логічних засобів у сфері теоретичної та практичної юриспруденції.</p> <p>Методологічне значення логіки для юридичної діяльності виявляється у доцільності застосування в контексті останньої логічних способів і правил побудови дефініцій та класифікацій; методу логічної формалізації при аналізі нормативних та фактичних висловлювань, у ході кваліфікаційної діяльності, аналітико-пошукових міркувань, здійснення доказових процедур тощо.</p> <p>З іншого боку, актуальні проблеми юридичної науки та практики стимулюють подальший розвиток логічних теорій, методів та стратегій, а також при цьому у багатьох відношеннях визначають шляхи та напрямки цього розвитку. Тож з розширенням та поглибленням «симбіозу» логіки та юриспруденції (на досягнення якого, власне, й зорієнтована прикладна юридична логіка) забезпечуватиметься, з одного боку, практична значущість першої, а, з іншого, – раціональна організація другої.</p>	<p>1. Опрацювати питання теми.</p> <p>2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання з теми.</p> <p>3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Співвідношення предметів загальної та прикладної логіки. 2) Історія прикладної логіки. 3) Логіка і право. 4) Логічні та юридичні аспекти діяльності у правовій сфері: проблеми взаємоузгодження. 5) Методологічна специфіка фахової діяльності юриста та логіка її організації. <p>4. Пройти тестування з теми.</p> <p>Завдання для самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дослідити особливості організації та техніки побудови міркувань у сфері юриспруденції. 2. Порівняти підхід до визначення юридичних термінів з дефінітивними прийомами інших наук. 3. Проаналізувати методологічне значення логічних правил поділу для раціоналізації класифікаційних та кодифікаційних процедури у юриспруденції. 4. Ознайомитися з методикою виявлення логіко-функціональних залежностей між структурними компонентами правових норм, фактичних матеріалів та свідчень; з'ясувати її значущість для інтенсифікації аналітико-пошукових дій та доказових процедур. 5. Дослідити можливості та переваги застосування логічних методів побудови міркувань у юридичній науці та практиці. 6. Пригадати з курсу загальної
--	---	--

		<p>логіки зміст дедуктивних, індуктивних методів міркування та методу аналогії, а також їхню значущість для права.</p> <p>7. Пояснити, чому досягнення методологічної єдності логічних та правових основ організації фахової діяльності юриста є головним завданням прикладної (юридичної) логіки.</p> <p>Практичні завдання:</p> <p>1. Обґрунтуйте, чому у юридичних терміносистемах спостерігається уникнення синонімії та різних варіантів визначення одного й того ж поняття.</p> <p>2. Визначте та схематично зобразіть логічні відношення між обсягами наступних понять:</p> <p>а) умисна дія, неумисна дія, злочин;</p> <p>б) нормативний документ, конституція, кодекс;</p> <p>в) логіка, формальна логіка, прикладна логіка.</p> <p>3. Дайте логічний аналіз наступної легальної дефініції (визначте її вид, структуру та відповідність логічним вимогам): «Адміністративним правопорушенням (проступком) визнається протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законом передбачено адміністративну відповідальність».</p> <p>4. Проаналізуйте легальну класифікацію з точки зору логіки поділу понять: «За вчинення адміністративних правопорушень до</p>
--	--	---

		<p>неповнолітніх у віці від шістнадцяти до вісімнадцяти років можуть бути застосовані такі заходи впливу: 1) зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у потерпілого; 2) попередження; 3) догана або сувора догана; 4) передача неповнолітнього під нагляд батькам або особам, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічному або трудовому колективу за їх згодою, а також окремим громадянам на їх прохання».</p> <p>5. Визначте логічну будову твердження: «Якщо дія є нормативно нейтральною, то вона не є ні забороненою, ні обов'язковою» та подайте її у вигляді відповідної формули.</p> <p>6. Наведіть приклади застосування індуктивних методів при побудові юридичних міркувань.</p> <p>7. З'ясуйте, який з логічних методів лежить в основі кваліфікаційних процедур, та обґрунтуйте своє рішення.</p> <p>8. Поясніть логічний зміст методу аналогії, а також відмінність між аналогією права та аналогією закону.</p>
<p>Тема 2. Логічні критерії коректності юридичного мислення</p>	<p>Лекція (1 год.) План: 1.Принципові основи раціональності мислення та їх юридична специфікація. 2.Коректність юридичних міркувань з точки зору логіки побудови умовиводів.</p> <p>Семінарське заняття (2 год.) План: 1.Принципові основи раціональності мислення та їх юридична специфікація. 2.Коректність юридичних міркувань з точки зору логіки побудови умовиводів.</p>	<p>Під час лекційного заняття законспектувати основні положення теми 2. Готуючись до семінарського заняття, необхідно: 1. Опрацювати питання теми. 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання з теми. 3.Підготувати реферативні доповіді, есе (перелік тем): 1) Методологічний зміст основних принципів мислення та особливості їх реалізації у сфері права. 2)Зв'язок принципів основ</p>

	<p>Тези до обговорення:</p> <p>Використання методологічного інструментарію традиційної та сучасної логіки у сфері юридичної науки та практики уможлиблює забезпечення належної міри визначеності, несуперечливості та обґрунтованості як у формулюванні нормативних положень, так і при побудові будь-яких міркувань у всіх напрямках юридичної діяльності.</p> <p>Уявлення про логічну структуру думки та закономірні правила побудови міркування лежать в основі критеріальних вимірів прийнятності чи неприйнятності таких міркувань (на кшталт того, як юридичні закони є критеріями демаркації правомірної та протиправної поведінки).</p> <p>Окрім того, використання логічних методів, прийомів та стратегій створює широкі можливості для алгоритмізації аналітичних процедур (тобто їх підпорядкування досить жорстким логіко-методологічним правилам), завдяки чому підвищується як їхня ефективність, так і рівень протидії суб'єктивізму при їх здійсненні, сприяючи тим самим виваженості, безсторонності та обґрунтованості прийняття юридичних рішень.</p>	<p>юридичного мислення з основними законами логіки.</p> <p>3)Співвідношення логічних та юридичних законів.</p> <p>4)Методологічне значення критеріїв логічної раціональності для організації адміністративно-управлінської діяльності.</p> <p>5)Дедуктивно-логічні основи кваліфікації.</p> <p>4. Пройти тестування з теми.</p> <p>Завдання для самостійного вивчення:</p> <p>1.Ознайомтеся з технологією застосування принципів та законів міркування в процесі аналізу та оцінювання нормативних основ права, фактичних матеріалів, свідчень та доказових процедур.</p> <p>2. Визначте підстави розрізнення доказових та недоказових міркувань.</p> <p>3. З'ясуйте зміст відношення логічного впливання між думками та закономірний характер його правил.</p> <p>4. Засвойте основні правила побудови доказових міркувань, їх логіко-семантичні обґрунтування та техніку застосування в юриспруденції.</p> <p>5. З матеріалів фондових текстів лекцій ознайомтеся зі змістом та координацією синхронічних і діахронічних підходів у логіці права.</p> <p>6. З курсу загальної логіки пригадайте зміст індуктивних методів узагальнення та встановлення причинно-наслідкових зв'язків; обґрунтуйте їх значущість для юридичної практики.</p> <p>7. Ознайомтеся з можливостями та технікою використання недедуктивних умовиводів при формулюванні версій.</p>
--	--	--

Практичні завдання:

1. Наведіть приклади порушення принципів визначеності та несуперечності при побудові юридичних міркувань.
2. Чи дотримано принципу обґрунтованості у наступному міркуванні: «Оскільки у квартирі підозрюваного під час обшуку було виявлено частину викрадених речей, а також на місці злочину знайдено сліди його взуття та дактилоскопічні відбитки, то він є причетним до розслідуваної крадіжки»?
3. Чи є доказовим умовивід: «Якщо дія А ніколи не призводить до наслідку В, а явище В у жодному разі не може бути причиною ситуації С, то дія А не може призвести до ситуації С»?
4. Який висновок є логічно коректним за наступних умов:
а) будь-яка дія, що має ознаку А, має також ознаку В; б) усі дії типу А характеризуються ознакою С?
5. У ході аналізу фактичних даних по розглядуваній справі можна зробити наступні узагальнення (які фігуруватимуть у ролі базових аргументів):
а) по даній справі є прийнятними (тобто узгоджуваними з наявним фактажем) три версії: А, В і С, які не є взаємовиключними;
б) за умови підтвердження А, версію В також можна буде визнати істинною;
в) версії А і С не можуть бути одночасно істинними, хоча не виключена можливість їх одночасної хибності;
г) у разі хибності С, версію В також можна буде відхилити як хибну.

		<p>Які логічні висновки можна зробити на цих підставах про кожну із згаданих версій?</p> <p>6. Перевірте, чи є достатніми наступні засновки для отримання доказового висновку про істинність версії D:</p> <p>а) підтвердження обставини С є достатньою умовою для доведення версії А;</p> <p>б) за розглядуваних умов хоча б одна з версій – В або D – має бути істинною (оскільки низка фактичних обставин виключає інші варіанти розвитку подій);</p> <p>в) у разі ситуації В має підтвердитись обставина С;</p> <p>г) версія А виявилася несумісною з наявними перевіреними фактами.</p>
<p>Тема 3. Специфіка юридичної аргументації та її логічні основи</p>	<p>Лекція (1 год.)</p> <p>План:</p> <p>1.Змістовні та методологічні особливості юридичної аргументації.</p> <p>2.Логічні основи аргументації та техніка їх застосування в юриспруденції.</p> <p>Семінарське заняття (2 год.)</p> <p>План:</p> <p>1.Змістовні та методологічні особливості юридичної аргументації.</p> <p>2.Логічні основи аргументації та техніка їх застосування в юриспруденції.</p> <p>Тези до обговорення:</p> <p>Коректність побудови будь-яких аргументаційних процедур визначається їхньою узгодженістю з низкою загальних логічних правил (правил тези, правил аргументів та правил демонстрації), недотримання бодай одного з яких є підставою для обґрунтованої критики цієї побудови. І, навпаки, відповідність даним правилам є гарантом логічної прийнятності аргументації,</p>	<p>Під час лекційного заняття законспектувати основні положення теми 3.</p> <p>Готуючись до семінарського заняття, необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати питання теми. 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання з теми. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе (перелік тем): <ol style="list-style-type: none"> 1) Логічні основи теорії доказування в кримінальному процесі. 2) Співвідношення логічних, психологічних та юридичних аспектів аргументації. 3) Методологічне значення логіки аргументації як критерію доказовості. 4) Сучасні тенденції розвитку логічної теорії аргументації. 5) Теорія аргументації в романо-германській та англосаксонській правових системах: порівняльний аналіз. <p>Завдання для самостійного вивчення:</p>

	<p>безвідносно до форми, мети, сфери її здійснення тощо.</p> <p>Попри те, що юридичне доказування багато в чому відрізняється від строго логічного доведення, застосування принципів та правил останнього у процесуальній діяльності відкриває досить широкий діапазон можливостей в плані логічної раціоналізації вироблення й обґрунтування процесуальних рішень. У свою чергу, гарантом доказової переконливості таких рішень може бути лише базування юридичної аргументації на принципових підвалинах дедуктивної логіки. Адже усі критеріальні правила останньої закономірно передбачають, що відповідність побудови міркування цим правилам забезпечує необхідність впливання отримуваних висновків із наявних підстав. До того ж, використання логічних засобів при побудові доказування є одним з основних чинників його оптимізації – забезпечення досяжності цільових орієнтирів цього процесу більш простими, економічними і, в той же час, дієвими й надійними шляхами. Таким чином, стратегії удосконалення методології доказових процедур слід розробляти в контексті пошуку шляхів «зближення» засобів сучасної логіки з теорією і практикою юридичної аргументації.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Познайомтеся з деякими «хрестоматійними» справами за участю відомих юристів та проаналізуйте методику побудови їхньої стратегії. 2. З'ясуйте, які підстави визнаються за критерії доказовості аргументації за процесуальним законодавством України. 3. Ознайомтеся з додатковою інформацією щодо методологічної специфіки юридичної аргументації (зокрема, поданою у монографії Щербини О.Ю. «Логіка та юридична аргументація»). 4. Дізнайтеся про особливості юридичного доказування в юридичній практиці США з книги: Walton D. <i>Legal argumentations and evidence</i> / D. Walton. – The Pennsylvania State Univ. Press, 2002. 5. Більш широку інформацію про можливості використання засобів сучасної логіки в юридичній науці та практиці отримайте з монографії: Гвоздік О.І. <i>Логічні числення: принципи побудови та застосування в юриспруденції</i>. – К., 2003. 6. Доберіть ілюстративні матеріали з юридичної практики стосовно застосування різних методів побудови аргументації. 7. Познайомтеся з тактичними схемами побудови захисту, які зазвичай використовував Ф.Плевако. Чи завжди вони відповідали логічним критеріям доказовості аргументації? <p>Практичні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте логічну характеристику наступній позиції: «Головне в юридичній аргументації полягає не у її логічному аналізі, а у знанні
--	--	---

		<p>тих чинників, що впливають на думку суддівської колегії, а, отже, у можливості передбачення того, як саме голосуватимуть судді».</p> <p>2. Чи можна вважати обґрунтованим висновок, який неможливо спростувати? Чому?</p> <p>3. Проаналізуйте аргументацію: «Теза Т може обґрунтовано вважатися хибною, оскільки вона логічно впливає з аргументів, що виявилися невідповідними дійсності».</p> <p>4. Поясніть, чим відрізняється «доведення» від «підтвердження», а також «спростування» від «критики».</p> <p>5. У матеріалах судової справи «Вассер проти Шаффер» зазначається, що Ліз Шаффер через недбалість у керуванні автомобілем спричинила ДТП, вдаривши машину, якою керувала Мері Вассер. Після медичного обстеження останньої їй помилково ампутували абсолютно здорову ногу (що з'ясувалося пізніше у ході розслідування справи). Мері Вассер подала позов до суду на Ліз Шаффер за втрату ноги. Чи має бути цей позов задоволений?</p> <p>6. За матеріалами справи «Сакко проти Лейна»: останній недбало використовував бензин при розпалюванні вогнища у вітряну погоду, що призвело до пожежі, яка знищила кілька сусідських будинків. Чи можна вирішити цю справу за аналогією до попередньої?</p> <p>7. Визначте правомірність застосування норми А у випадку, що характеризується наступними рисами:</p> <p>а) оскільки відносини у тій</p>
--	--	--

		<p>сфері, до якої належить розглядуваний випадок, регулюються нормами А та В, принаймні одна з них має бути застосованою у цьому випадку;</p> <p>б) розглядувана дія не може кваліфікуватися одночасно за нормами В і С (адже у такому разі мала б місце нормативна колізія); тож застосовність хоча б однієї із згаданих норм має бути виключеною;</p> <p>в) норма С не може бути застосованою, якщо і тільки якщо матиме місце обставина D;</p> <p>г) у разі наявності обставини D має застосовуватися норма А.</p> <p>8. За показаннями одного з свідків, що проходили у розглядуваній справі, винуватцем ДТП був мотоцикліст, що здійснив зіткнення з припаркованим автомобілем громадянина М. На підтвердження цього свідчення було вказано на факт відсутності гальмівного шляху від коліс автомобіля. При цьому також були виявлені сліди тосолю (що витік з пробитого радіатора) на ділянці довжиною 12 метрів позаду автомобіля. Як мають бути оцінені такі свідчення?</p> <p>9. Чи можна обґрунтовано визнати свідчення А неправдивими на підставі таких аргументів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) якщо свідчення А вірні, то мають підтвердитись обставини В та С; 2) В є логічним наслідком ситуації D; 3) С впливає з Е; 4) Ситуації D та Е є несумісними?
--	--	--

Основні інформаційні джерела

(підручники, навчальні посібники та методичні матеріали)

1. Бандурка О. М., Тягло О. В. Юридична логіка : підручник. 2-е вид., переробл. і доповн.– Х. : Золота миля, 2017. — 216 с.
2. Гвоздік О.І. Логіка доказування в юрисдикційному процесі: навч. посіб. /О.І. Гвоздик, В.В. Кощинець - К.: Національна академія прокуратури України, 2016. -130 с.
3. Ивлев Ю.В. Логика для юристов: Учебник. - 5-е изд. - М.: Проспект, 2019. - 272 с.
4. Конверський А.Є. Традиційна логіка. Підручник для студентів навчальних закладів вищої освіти усіх спеціальностей. - К.: Центр учбової літератури, 2019. - 452 с.
5. Кузнецова О. Логика. Краткий курс. М.: Юкей-книга, 2019. 128 с.
6. Логіка для правознавців : навч. посіб. / [О. О. Бандура, О. І. Гвоздік, В. М. Кравець, Р.В. Михайленко та ін.]. – Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2016. – 144 с.
7. Логика для юристов : учебник / Е.А. Кротков. — Москва : ИНФРА-М, 2019. — 210 с.
8. Мозгова Н.Г. Логіка: навч. посіб.для студ. ВНЗ // МОН України - Київ: Каравела, - 2011р. 247с. Шифр Ю4 М747
9. Непейвода Н.Н. Прикладная логика / Н.Н. Непейвода. – Новосибирск : Издательство Новосибирского университета, 2000. – 521 с.
10. Цимбалюк В.І., Циганчук Л.А. Логіка для юристів. Навч. посібник - Львів: Новий світ – 2000, 2017. – 214 с.
11. Щербина О. Ю. Логіка для юристів : курс лекцій / О. Ю. Щербина. – вид. 2-ге, допов. і перероб. – К. : Юридична думка, 2009. – 264 с.

Ресурси

12. Національна бібліотека України <http://www.nbuv.gov.ua/>
13. Наукова бібліотека ім. М.Максимовича www.library.univ.kiev.ua
14. Наукова бібліотека Національного університету “Києво-Могилянська академія” <http://www.ukma.kiev.ua/ukmalib>
15. Національна Парламентська бібліотека України <http://www.nplu.kiev.ua/>
16. Російська державна бібліотека <http://www.rsl.ru/>
17. Сайт “Бібліотека юриста” <http://www.lawbook.by.ru/>
18. Українська правнича фундація <http://www.ulf.com.ua/>
19. Інтернет-видання Журнал "Політична думка" / Режим доступу : Кафедра логіки філософського факультета МГУ ім. М.В.Ломоносова. – Режим доступу : (<http://education.orunete.ru/go22825.html>)
20. <http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/1702/1/ЛОГІКА%20верстка.pdf>

Технічне та програмне забезпечення навчальної дисципліни

- пакет програмних продуктів Microsoft Office;
- мультимедійний проектор, комп’ютер/ноутбук/планшет, інтерактивні дошки;
- наявність персонального комп’ютера, мультимедійного проектора, планшета, інтерактивної дошки, навичок використання інформаційних і комунікаційних технологій, здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

спрямована на виконання поставленої мети та завдань. Вона ґрунтується на принципах взаємоповаги, доброзичливості, академічній доброчесності, відповідальності, комунікації для формування фахових компетентностей та духовного збагачення, інтелектуального розвитку, формування світоглядно-методологічної парадигми, здійснення філософського осмислення актуальних проблем сучасності, усвідомлення свого місця і ролі у суспільстві, визначення ціннісних орієнтирів особистої та соціальної активності громадянина, розуміння проблеми людського буття і насамперед питання, сутність людини, як їй жити, на що орієнтуватися в нових умовах.

<https://okop.nai.au.kiev.ua/assets/files/example3/organization.pdf>

<https://okop.nai.au.kiev.ua/assets/files/example3/quality.pdf>

Політика щодо термінів виконання та перескладання: - умови допуску до підсумкового контролю є активна робота під час семінарських та практичних занять; позитивні оцінки з усіх тем навчальної дисципліни; опрацювання більшості з рекомендованих джерел, виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;

- сума балів поточного контролю має становити не менше 30 балів;

Перескладання тем реалізується у таких формах:

- усне і письмове опитування;
- рецензування відповідей та письмових робіт;
- обговорення проблемних питань;
- написання есе, тез тощо.

Академічна доброчесність. Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення

<https://okop.nai.au.kiev.ua/assets/files/example3/organization.pdf>

Поточному контролю підлягають:

- глибина, повнота, обґрунтованість відповіді;
- доповнення, запитання до тих, хто відповідає;
- рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття (робот у парах, малих групах), активність під час обговорення питань;
- глибина аналізу наукової та навчальної літератури;
- письмові завдання (тести, контрольні роботи, есе, реферати);
- якість самостійного опрацювання питань;
- систематичність роботи на заняттях.

Політика щодо відвідування:

передбачає систематичне, регулярне оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (рівень теоретичних знань та практичних умінь і навичок з усіх тем навчальної дисципліни) за результатами аудиторних

занять, самостійної та індивідуальної роботи. Під час занять здобувачі вищої освіти працюють у такому форматі:

усне опитування

- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах;

- уміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку й розвитку;

- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);

практичні завдання

- уміння застосовувати теоретичні положення у вирішенні проблем;

- уміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідують лекції і семінарські заняття курсу. Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Здобувач зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття.

Політика вивчення та викладання навчальної дисципліни здійснюється з дотриманням основних нормативних документів Національної академії внутрішніх справ:

<https://okop.naiou.kiev.ua/assets/files/example3/organization.pdf>

<https://okop.naiou.kiev.ua/assets/files/example3/quality.pdf>

Оцінювання результатів навчання

Аудиторна робота (поточне накопичення балів)				Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
Мах 60%				Мах 40%	Мах 100%
				залік	
Т 1	Т 2	Т 3	Самостійна робота	40	100
14	14	14	18		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано

60-65		Е	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Гх	необхідне перескладання
1-34		Г	необхідне повторне вивчення курсу

Силабус схвалено на засіданні кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ протокол від 16 вересня 2021 року, № 2

РОЗРОБНИКИ:

_____ Віталій КРАВЕЦЬ

_____ Олег БАНДУРА

_____ Олег ГВОЗДІК

_____ Роман МИХАЙЛЕНКО